

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 25 sierpnia 1982 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1972 r. w sprawie projektów wynalazczych.

1. Na podstawie § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1982 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie projektów wynalazczych (Dz. U. Nr 18, poz. 131) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1972 r. w sprawie projektów wynalazczych (Dz. U. Nr 54, poz. 351), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1977 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie projektów wynalazczych (Dz. U. Nr 27, poz. 113) i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 maja 1982 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie projektów wynalazczych (Dz. U. Nr 18, poz. 131), z zachowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, paragrafów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia nie obejmuje następujących przepisów:

1) działu VII. Przepisy przejściowe i końcowe, obejmującego § 80, 81 i 82 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1972 r. w sprawie projektów wynalazczych (Dz. U. Nr 54, poz. 351) w brzmieniu:

„§ 80. 1. Wniesione po dniu 1 lipca 1971 r. podania jednostek gospodarki społecznej o udzielenie patentu uważa się za podania o udzielenie patentu tymczasowego, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia jednostki te nie zgłoszą odrębnego wniosku o udzielenie patentu. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli Urząd Patentowy podjął już pełne badanie zgłoszenia wynalazku.

2. Do wynagrodzeń za pracownicze projekty wynalazcze, nie wypłaconych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się przepisy rozporządzenia.

§ 81. 1. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia tracą moc dotychczasowe przepisy dotyczące przedmiotów w tym rozporządzeniu unormowanych. W szczególności tracą moc przepisy wymienione poniżej wraz ze wszystkimi zmianami i uzupełnieniami.

2. Tracą moc:

1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie postępo-

wania spornego przed Urzędem Patentowym oraz w sprawie utworzenia i organizacji Komisji Odwoławczej przy Urzędzie Patentowym oraz postępowania przed tą Komisją (Dz. U. Nr 16, poz. 84),

2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie utworzenia i organizacji Komisji Rozjemczej przy Urzędzie Patentowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz postępowania przed tą Komisją (Dz. U. Nr 16, poz. 85),

3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1963 r. w sprawie zgłoszeń wynalazków do opatentowania za granicą, wykonywania praw z patentów uzyskanych za granicą oraz nabywania od osób zagranicznych praw z patentów uzyskanych w Polsce (Dz. U. Nr 41, poz. 227),

4) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1964 r. w sprawie zasad i trybu ustalania i wypłaty wynagrodzenia za wynalazki i wzory użytkowe z zakresu obrony Państwa (Dz. U. Nr 20, poz. 121),

5) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1965 r. w sprawie zasad i trybu wywłaszczania praw z patentów na wynalazki (Dz. U. Nr 28, poz. 183),

6) uchwała nr 74 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 1963 r. w sprawie zasad organizowania, kierowania i koordynacji spraw wynalazczości, rozpowszechniania projektów wynalazczych oraz zasad wynagradzania i finansowania w zakresie wynalazczości (Monitor Polski Nr 18, poz. 100),

7) uchwała Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 5 kwietnia 1963 r. w sprawie zasad tworzenia i działalności brygad racjonalizatorskich (Monitor Polski Nr 48, poz. 239),

- 8) uchwała nr 135 Rady Ministrów z dnia 8 maja 1964 r. w sprawie zasad zawierania z poszczególnymi osobami umów o wykonanie prac z zakresu wynalazczości (Monitor Polski Nr 33, poz. 142),
- 9) zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 14 października 1967 r. w sprawie zasad organizacji i zakresu działania służb technicznych w dziedzinie wynalazczości (Monitor Polski Nr 59, poz. 281).
3. Tracą moc w zakresie wynalazków i wzorów użytkowych:
- 1) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 maja 1963 r. w sprawie pierwszeństwa do uzyskania patentu na wynalazek albo rejestracji wzoru użytkowego, wzoru zdobniczego lub znaku towarowego w przypadkach wystawienia wynalazku i wzoru na wystawie publicznej w Polsce lub za granicą albo zamieszczenia znaku towarowego na towarze wystawionym na takiej wystawie (Dz. U. Nr 23, poz. 133),
 - 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 1970 r. w sprawie opłat związanych z ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych oraz znaków towarowych (Dz. U. Nr 22, poz. 180).
- § 82. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1973 r.,"
- 2) § 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 1977 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie projektów wynalazczych (Dz. U. Nr 27, poz. 113) w brzmieniu:
- „§ 2. 1. Za okresy ochrony, które rozpoczęły się przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, pobierane są opłaty w dotychczasowej wysokości.
2. Jeżeli drugi okres ochrony obejmujący 4 i 5 rok ochrony, określony w dotychczas obowiązującej tabeli opłat związanych z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych, rozpocznie się po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, opłatę za ten okres pobiera się w dotychczasowej wysokości.
- § 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1977 r.”
- 3) § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1982 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie projektów wynalazczych (Dz. U. Nr 18, poz. 131) w brzmieniu:
- „§ 2. Przepisy niniejszego rozporządzenia stosuje się również do wynagrodzeń za pracownice projekty wynalazcze, zgłoszone przed dniem jego wejścia w życie, za okresy obliczeniowe, które kończą się po dniu wejścia w życie tego rozporządzenia.”
- § 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1982 r.”
- Prezes Rady Ministrów: w z. J. Obodowski

Załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 1982 r. (poz. 200)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 11 grudnia 1972 r.

w sprawie projektów wynalazczych.

Na podstawie art. 7 ust. 1, art. 42 ust. 4, art. 50 ust. 2, art. 60 ust. 2, art. 70 ust. 4, art. 72 ust. 2, art. 87 ust. 4, art. 93 ust. 5, art. 107 ust. 1, art. 110 ust. 2, art. 115 ust. 2 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. Nr 43, poz. 272) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I

Przepisy ogólne.

- § 1. 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:
- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (Dz. U. Nr 43, poz. 272), a powołane w rozporządzeniu artykuły bez bliższego określenia oznaczają artykuły tej ustawy,
 - 2) Urzędzie Patentowym — rozumie się przez to Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
 - 3) organach nadrzędnych — rozumie się przez to ministrów, komisje i komitety sprawujące funkcje naczelnych organów administracji państwowej, urzędy centralne i terenowe organy administracji państwowej stopnia wojewódzkiego, jak również odpowied-

- nie zarządy organizacji zawodowych, spółdzielczych, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych,
- 4) jednostkach upoważnionych — rozumie się przez to jednostki gospodarki uspołecznionej upoważnione przez Ministra Handlu Zagranicznego do dokonywania czynności związanych z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych oraz ich udostępnianiem za granicą lub do zastępowania w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej obywateli państw obcych oraz zagranicznych osób prawnych w sprawach związanych z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych,
 - 5) efektach uzyskanych przez wykonywanie prawa — rozumie się przez to efekty uzyskane przez udzielenie licencji, przeniesienie prawa lub dochodzenie przez uprawnionego roszczeń z powodu naruszenia patentu lub prawa ochronnego,
 - 6) przeniesieniu prawa — rozumie się przez to przeniesienie prawa do patentu lub do prawa ochronnego oraz przeniesienie patentu lub prawa ochronnego.
2. Jeżeli obowiązujące przepisy powołują się na uchylone przepisy ustawy z dnia 31 maja 1962 r. — Prawo wynalazcze (Dz. U. Nr 33, poz. 156) lub odsyłają ogólnie do tych przepisów, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy oraz przepisy rozporządzenia.

DZIAŁ II

Rozdział 2

Projekty wynalazcze w gospodarce społecznej.

Prace nad projektami wynalazczymi.
Zgłaszanie projektów wynalazczych.

Rozdział 1

Zadania jednostek gospodarki społecznej. Służby wynalazczości. Brygady racjonalizatorskie.

§ 2. 1. Do zadań jednostek gospodarki społecznej w zakresie spraw wynalazczości należy:

- 1) badanie, na podstawie informacji patentowej oraz innej informacji naukowej i technicznej, stanu i kierunków rozwojowych techniki oraz zakresu jej ochrony prawnej w dziedzinie działalności tych jednostek.
- 2) porównywanie własnych zamierzeń w zakresie postępu technicznego, produkcji i handlu (eksportu) z uzyskanymi na podstawie badań (pkt 1) informacjami oraz ich wykorzystywanie w pracach badawczych i rozwojowych, produkcji i handlu (eksportu) w celu stosowania przodujących osiągnięć technicznych i zapobiegania naruszaniu praw osób trzecich.
- 3) rozwijanie inicjatywy wynalazczej pracowników, kierowanie tematyczne twórczością wynalazczą i udzielanie pomocy osobom pracującym nad projektami wynalazczymi oraz twórcom i realizatorom projektów wynalazczych, jak również udzielanie pomocy klubom techniki i racjonalizacji.
- 4) zapewnianie własnym wynalazkom i wzorom użytkowym ochrony prawnej w kraju i za granicą oraz ustalanie ewentualnych wypadków naruszenia uzyskanych praw.
- 5) realizacja i stosowanie projektów wynalazczych przyjętych do stosowania.
- 6) zapewnianie ochrony interesów i praw twórców pracowniczych projektów wynalazczych.

2. Zadania określone w ust. 1 powinny być wykonywane przy wzajemnym współdziałaniu wszystkich komórek organizacyjnych jednostek gospodarki społecznej oraz przy współpracy ze związkami zawodowymi, stowarzyszeniami naukowo-technicznymi, klubami techniki i racjonalizacji i innymi organizacjami społecznymi.

§ 3. W jednostkach gospodarki społecznej, w których uzasadnia to rozmiar zadań w zakresie spraw wynalazczości, powinny być tworzone komórki organizacyjne lub stanowiska pracy do spraw wynalazczości (służby wynalazczości).

§ 4. 1. Dla dokonywania projektów wynalazczych lub ich realizacji mogą być tworzone w jednostkach gospodarki społecznej brygady racjonalizatorskie.

2. Brygadę racjonalizatorską stanowi zespół co najmniej trzech pracowników jednostki gospodarki społecznej.

3. W razie potrzeby w skład brygady racjonalizatorskiej mogą wchodzić pracownicy innych jednostek gospodarki społecznej, które powinny umożliwić im uczestniczenie w brygadzie.

4. Jednostki gospodarki społecznej mogą zawierać z członkami brygad racjonalizatorskich umowy o dokonanie projektu wynalazczego, o realizację projektu wynalazczego oraz o dokonanie i realizację projektu wynalazczego.

§ 5. 1. Osoby podejmujące w jednostkach gospodarki społecznej prace nad projektami wynalazczymi powinny zawiadomić o tym swoich zwierzchników lub komórkę organizacyjną (stanowisko pracy) do spraw wynalazczości. Zawiadomienie to jest podstawą do udzielenia im pomocy w pracach nad projektami wynalazczymi.

2. Pomoc udzielona osobom pracującym nad projektami wynalazczymi polega w szczególności na zapewnieniu:

- 1) informacji patentowej i naukowo-technicznej,
- 2) porady fachowej i pomocy warsztatowej,
- 3) potrzebnych surowców, materiałów i narzędzi,
- 4) możliwości przeprowadzania badań i prób.

3. Jeżeli jednostka gospodarki społecznej nie może udzielić pomocy we własnym zakresie lub w odpowiednim terminie, zwraca się o udzielenie pomocy do innej jednostki (instytutu naukowo-badawczego, biura projektów, biura konstrukcyjnego, szkoły wyższej itp.), która udziela jej na uzgodnionych warunkach.

§ 6. 1. Kto dokonał pracowniczego projektu wynalazczego, jest obowiązany niezwłocznie zgłosić ten projekt w jednostce gospodarki społecznej, w której dokonał tego projektu, oraz, jeżeli nie jest pracownikiem tej jednostki, zawiadomić o tym jednostkę, w której jest zatrudniony.

2. Zgłoszenie projektu wynalazczego powinno zawierać opis projektu, a w razie potrzeby także rysunki, schematy, obliczenia i receptury umożliwiające zrozumienie istoty tego projektu. Zgłoszenie powinno określać dotychczasowy stan techniki, wskazywać przewidywane efekty, środki i sposób realizacji projektu wynalazczego oraz wymieniać twórcę lub współtwórców tego projektu.

3. Jeżeli twórca projektu wynalazczego ze względu na swoje kwalifikacje nie może spełnić wymagań określonych w ust. 2, jednostka gospodarki społecznej, w której projekt ma być zgłoszony, jest obowiązana udzielić mu pomocy w zakresie opracowania dokumentacji zgłoszenia projektu wynalazczego oraz uzasadnienia techniczno-ekonomicznego przydatności projektu. Przepis § 5 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

4. W zgłoszeniu projektu wynalazczego twórca może zaznaczyć, że w jego przekonaniu projekt ma cechy wynalazku lub wzoru użytkowego.

§ 7. Jednostka gospodarki społecznej jest obowiązana przyjąć zgłoszenie projektu wynalazczego, zarejestrować projekt oraz wydać zgłaszającemu pokwitowanie z oznaczeniem daty przyjęcia zgłoszenia i jego przedmiotu.

§ 8. 1. Przepisy dotyczące pracowniczych projektów wynalazczych stosuje się również do niepracowniczych wynalazków i wzorów użytkowych zgłoszonych przez twórcę w jednostce gospodarki społecznej na zasadach przewidzianych dla pracowniczych projektów wynalazczych.

2. W wypadku określonym w ust. 1 twórca powinien podać w zgłoszeniu, czy dokonał zgłoszenia wyna-

lasku lub wzoru użytkowego w Urzędzie Patentowym, czy został udzielony patent na wynalazek lub prawo ochronne na wzór użytkowy oraz czy ten wynalazek lub wzór użytkowy jest stosowany i w jakim zakresie.

3. W wypadku określonym w ust. 1 twórcy przysługują uprawnienia i ciężar na nim obowiązki przewidziane dla twórców pracowniczych projektów wynalazczych.

Rozdział 3

Ocena projektów wynalazczych.

§ 9. 1. Jednostka gospodarki uspołecznionej, w której został zgłoszony projekt wynalazczy, jest obowiązana ocenić przydatność projektu dla tej jednostki w terminie dwóch miesięcy od daty zgłoszenia projektu.

2. W razie konieczności przeprowadzania badań i prób jednostka gospodarki uspołecznionej w porozumieniu z zakładowym organem związkowym może przedłużyć termin określony w ust. 1. Postanowienie w tej sprawie doręcza się twórce projektu.

3. Jednostka gospodarki uspołecznionej jest obowiązana zapewnić twórce projektu wynalazczego możliwość uczestniczenia w pracach związanych z oceną przydatności jego projektu.

4. Przy dokonywaniu oceny przydatności projektów wynalazczych dających efekty w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub ochrony naturalnego środowiska człowieka powinien brać udział społeczny inspektor pracy oraz przedstawiciel służby bezpieczeństwa i higieny pracy jednostki dokonującej oceny projektu lub przedstawiciel właściwego terenowego organu administracji państwowej.

§ 10. 1. Jeżeli przydatność projektu wynalazczego budzi wątpliwość lub jeżeli powstaje wątpliwość, czy zgłoszony projekt jest projektem wynalazczym, jednostka dokonująca oceny powinna zasięgnąć opinii komisji wynalazczości.

2. Komisję wynalazczości w składzie: przewodniczący, sekretarz, przedstawiciele właściwych komórek technicznych i ekonomicznych (finansowych), zakładowego organu związkowego i stowarzyszenia naukowo-technicznego oraz klubu techniki i racjonalizacji, a w razie potrzeby inne osoby powołuje w jednostce gospodarki uspołecznionej kierownik tej jednostki w porozumieniu z właściwym organem samorządu pracowniczego.

3. Przewodniczący komisji wynalazczości jest obowiązany umożliwić twórce projektu wynalazczego udział w pracach komisji.

4. Członkowie komisji wynalazczości i osoby uczestniczące w jej pracach są obowiązani do nieujawniania wszelkich danych, o których powzięli wiadomość w związku z pracami komisji.

§ 11. 1. Na podstawie oceny przydatności projektu wynalazczego jednostka gospodarki uspołecznionej wydaje decyzje:

1) o przyjęciu projektu wynalazczego do stosowania, jeżeli projekt ma cechy projektu wynalazczego i nadaje się do stosowania w jej działalności gospodarczej.

2) o odmowie przyjęcia projektu wynalazczego do stosowania, jeżeli jest on dla tej jednostki nieprzydatny.

3) o umorzeniu postępowania, jeżeli zgłoszony projekt nie ma cech projektu wynalazczego albo jeżeli z jakiegokolwiek przyczyny postępowanie stało się bezprzedmiotowe.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, powinna zawierać stanowisko w sprawie zgłoszenia projektu wynalazczego w Urzędzie Patentowym w celu uzyskania ochrony (art. 21), jeżeli projekt ten ma cechy wynalazku lub wzoru użytkowego.

3. Decyzje, o których mowa w ust. 1, doręcza się niezwłocznie twórce zgłoszonego projektu wynalazczego.

4. Jeżeli jednostka gospodarki uspołecznionej uzna, że projekt wynalazczy może być wykorzystany w innych jednostkach gospodarki uspołecznionej, powinna złożyć im ofertę zawarcia umowy o stosowaniu projektu wynalazczego (art. 87) lub umowy o przeniesieniu prawa (art. 42). O złożeniu oferty oraz zawarciu umowy zawiadamia się twórcę projektu.

5. Jednostka gospodarki uspołecznionej, której złożono ofertę zawarcia umowy określoną w ust. 4, jest obowiązana ocenić przydatność projektu wynalazczego dla tej jednostki, chyba że projekt wynalazczy nie dotyczy zakresu jej działania. Zawarcie umowy uważa się za przyjęcie przez jednostkę projektu wynalazczego do stosowania.

§ 12. Jeżeli projekt wynalazczy został zgłoszony przez kierownika jednostki gospodarki uspołecznionej lub pracownika organu nadrzędnego, oceny przydatności projektu dokonuje i decyzję wydaje ta jednostka po uprzednim zasięgnięciu opinii organu samorządu pracowniczego.

Rozdział 4

Zgłaszanie wynalazków i wzorów użytkowych w Urzędzie Patentowym.

§ 13. 1. Jednostka gospodarki uspołecznionej, zgłaszając wynalazek w Urzędzie Patentowym, powinna w podaniu złożyć wniosek o udzielenie patentu tymczasowego.

2. Wniosek o udzielenie patentu należy złożyć, w razie gdy wynalazek jest stosowany lub jeżeli jest to uzasadnione z innych względów.

3. Jeżeli wynalazek, na który został udzielony patent tymczasowy, został zastosowany po upływie terminu określonego w art. 26 ust. 3, jednostka gospodarki uspołecznionej jest obowiązana złożyć wniosek o przeprowadzenie pełnego badania.

4. Jeżeli jednostka gospodarki uspołecznionej dokonała zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego w Urzędzie Patentowym, jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić twórcę o istotnych czynnościach dokonywanych przed Urzędem Patentowym i o czynnościach bądź decyzjach i postanowieniach Urzędu Patentowego, wydanych w związku z tym zgłoszeniem.

§ 14. 1. W razie gdy zgłoszenie wynalazku lub wzoru użytkowego w Urzędzie Patentowym zostało uznane przez jednostkę gospodarki uspołecznionej za nieuzasadnione ze względów gospodarczych (art. 21 ust. 1), decyzję w tej sprawie wraz z uzasadnieniem doręcza się twórce tego wynalazku lub wzoru użytkowego.

2. Jeżeli jednostka gospodarki społecznej nie zgłosiła wynalazku lub wzoru użytkowego w Urzędzie Patentowym i nie podjęła decyzji określonej w ust. 1 w okresie dwóch miesięcy od zgłoszenia tego wynalazku lub wzoru użytkowego w tej jednostce, twórca może zgłosić go sam w Urzędzie Patentowym, zawiadamiając o tym jednostkę gospodarki społecznej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, w razie gdy po zgłoszeniu wynalazku lub wzoru użytkowego jednostka gospodarki społecznej wycofała zgłoszenie.

§ 15. W razie udzielenia na rzecz jednostki gospodarki społecznej patentu lub prawa ochronnego na zgłoszony przez twórcę w Urzędzie Patentowym pracowniczemu wynalazek lub wzór użytkowy, jednostka ta jest obowiązana do zwrotu twórcy wydatków poniesionych przez niego w związku ze zgłoszeniem i ochroną.

Rozdział 5

Realizacja projektów wynalazczych.

§ 16. Jednostka realizująca projekt wynalazczy jest obowiązana umożliwić twórcy udział w pracach związanych z realizacją jego projektu, a gdy twórca nie jest pracownikiem tej jednostki, zawrzeć z nim umowę o uczestniczenie w tych pracach

Rozdział 6

Rozpowszechnianie informacji o projektach wynalazczych.

§ 17. 1. Jednostki gospodarki społecznej powinny przekazywać informacje o projektach wynalazczych, nadających się do stosowania w innych jednostkach gospodarki społecznej, bezpośrednio lub za pośrednictwem właściwych ośrodków informacji technicznej.

2. W informacji o projekcie wynalazczym należy podać opis tego projektu oraz dane dotyczące przyjęcia projektu do stosowania, jego realizacji lub stosowania w jednostce przekazującej informację.

3. Jednostka przekazująca informację o projekcie wynalazczym może zamieścić w niej upoważnienie do nieodpłatnego stosowania chronionego przez nią wynalazku lub wzoru użytkowego przez inne jednostki gospodarki społecznej (licencja otwarta).

§ 18. 1. Jednostka gospodarki społecznej, której przekazano informacje o projektach wynalazczych, powinna ocenić przydatność dla niej tych projektów. Jeżeli jednostka ta uzna, że projekt wynalazczy jest dla niej przydatny, wydaje decyzję o przyjęciu projektu do stosowania.

2. Jednostka gospodarki społecznej, która w wyniku rozpowszechnienia informacji o projektach wynalazczych przyjęła projekt do stosowania, jest obowiązana zawiadomić o tym twórcę tego projektu oraz właściwą jednostkę gospodarki społecznej.

Rozdział 7

Wynagrodzenia za projekty wynalazcze.

§ 19. 1. Wysokość wynagrodzenia za pracowniczego projekt wynalazczy ustala się w zależności od efektów

uzyskanych przez jednostki gospodarki społecznej stosujące ten projekt.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o efektach uzyskanych przez stosowanie projektu wynalazczego, dotyczy to również efektów uzyskanych przez wykonywanie prawa.

3. Z wyjątkiem wypadku, gdy projekt został dokonany w ramach umowy o dokonanie projektu wynalazczego, prawo do wynagrodzenia nie przysługuje następującym twórcom projektów racjonalizatorskich zatrudnionym w jednostkach gospodarki społecznej:

- 1) kierownikom jednostek gospodarki społecznej i ich zastępcom, jeżeli przedmiot dokonanego projektu leży w zakresie działalności tych jednostek,
- 2) pracownikom wykonującym prace naukowo-badawcze i rozwojowe, jeżeli przedmiot dokonanego projektu racjonalizatorskiego objęty jest planem przydzielonym do wykonania komórce organizacyjnej, w której pracownicy ci są zatrudnieni,
- 3) pracownikom inżyniersko-technicznym i innym równorzędnym, jeżeli projekt racjonalizatorski został dokonany w wyniku wykonania polecenia służbowego.

§ 20. 1. Za projekty wynalazcze, których stosowanie przynosi efekty ekonomiczne, wynagrodzenie twórcy ustala się w zależności od wielkości tych efektów, które mogą być również określone w sposób przybliżony lub szacunkowy.

2. Tabela wysokości wynagrodzeń za pracowniczego projekty wynalazcze przynoszące efekty ekonomiczne stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Za projekty wynalazcze, których stosowanie przynosi efekty inne niż ekonomiczne, wynagrodzenie twórcy ustala się w sposób szacunkowy.

4. Za projekty wynalazcze, których stosowanie przynosi efekty w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub ochrony naturalnego środowiska człowieka, wynagrodzenie szacunkowe twórcy ustala się w zależności od przewidywanego osiągnięcia stopnia poprawy warunków higienicznych i stanu bezpieczeństwa pracy w warunkach, w których zdarzają się nieszczęśliwe wypadki i choroby zawodowe, lub osiągnięcia stopnia poprawy ochrony naturalnego środowiska człowieka. Ustalenie tego wynagrodzenia następuje przy współudziale społecznego inspektora pracy oraz przedstawiciela służby bezpieczeństwa i higieny pracy jednostki ustalającej wynagrodzenie lub przedstawiciela właściwego terenowego organu administracji państwowej.

5. Za projekty wynalazcze, których stosowanie przynosi efekty w dziedzinie obrony lub bezpieczeństwa Państwa, wynagrodzenie szacunkowe twórcy ustala i wypłaca właściwa jednostka organizacyjna resortu obrony narodowej lub spraw wewnętrznych. Przepisy § 23 ust. 2—4 stosuje się odpowiednio.

6. Za projekty wynalazcze, których stosowanie przynosi jednocześnie efekty ekonomiczne, efekty w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub ochrony naturalnego środowiska człowieka lub też efekty w dziedzinie obrony lub bezpieczeństwa Państwa, łączną kwotę wynagrodzenia twórcy stanowi suma wynagrodzeń ustalonych na podstawie ust. 1, 4 i 5.

§ 21. 1. Łączna kwota wynagrodzenia twórcy za pracowniczy projekt wynalazczy, wypłaconego z tytułu stosowania projektu w jednej lub więcej jednostkach gospodarki uspołecznionej za jeden rok lub więcej lat stosowania projektu, wynosi:

1) za wynalazek	od 5.000 zł do 1.000.000 zł,
2) za wzór użytkowy	od 3.000 zł do 500.000 zł,
3) za projekt racjonalizatorski	od 1.000 zł do 250.000 zł.

2. Wynagrodzenie ryczałtowe za pracowniczy projekt wynalazczy, ustalone na podstawie umowy zawartej między twórcą a jednostką gospodarki uspołecznionej (art. 93 ust. 4), nie może przekraczać górnych wysokości kwot określonych w ust. 1.

3. Wynagrodzenie twórcy ulega podwyższeniu o 20% w razie dokonania projektu w ramach umowy o dokonanie projektu wynalazczego; wynagrodzenie to nie może przekraczać górnych wysokości kwot określonych w ust. 1.

§ 22. 1. Za projekty wynalazcze, ograniczające lub eliminujące import bądź uruchamiające lub rozszerzające produkcję eksportową, wynagrodzenie ustalone na podstawie § 20 jednostka gospodarki uspołecznionej, po zasięgnięciu opinii właściwego przedmiotowo przedsiębiorstwa handlu zagranicznego, może podwyższyć do 300%. W tych wypadkach wynagrodzenie nie może przekroczyć wysokości kwot określonych w § 21 ust. 1.

2. Jeżeli nie ma możliwości stosowania wynalazku pracowniczego w ciągu pierwszych pięciu lat stosowania w rozmiarach uzasadnionych względami gospodarczymi, jednostka gospodarki uspołecznionej może przedłużyć okres wypłaty wynagrodzenia do dalszych pięciu lat, z tym że wynagrodzenie ustalone na podstawie § 20 w przedłużonym okresie ulega narastającemu zmniejszeniu o 10% z upływem każdego kolejnego roku stosowania wynalazku.

3. Jeżeli w wyniku stosowania projektu wynalazczego została wprowadzona nowa norma pracy, twórcy projektu przysługuje dodatkowo prawo do jednorazowego wynagrodzenia (wyrównania) w wysokości dziesięciokrotnej kwoty stanowiącej różnicę między jego miesięcznym zarobkiem wynikającym ze stosowania poprzedniej normy a zarobkiem wynikającym z zastosowania nowej normy. Wynagrodzenie to (wyrównanie) wypłaca się w ciągu jednego miesiąca od dnia wprowadzenia nowej normy.

§ 23. 1. Za projekt wynalazczy stosowany w każdej następnej jednostce gospodarki uspołecznionej twórcy przysługuje wynagrodzenie ustalone na podstawie § 20, pod warunkiem że projekt wynalazczy zostanie zastosowany w tej jednostce w ciągu pięciu lat od dnia jego zastosowania w pierwszej jednostce. Wynagrodzenie wypłaca się za okres faktycznego stosowania projektu w tej jednostce, nie przekraczający okresów przewidzianych w art. 94 i art. 96.

2. Jednostki określone w ust. 1 ustalają wynagrodzenie przysługujące twórcy projektu wynalazczego i przekazują je do jednostki gospodarki uspołecznionej, w której projekt ten został zgłoszony, a w razie zastosowania opatentowanego wynalazku lub chronionego wzoru użytkowego do jednostki uprawnionej z patentu lub prawa ochronnego.

3. Jednostka, do której przekazano wynagrodzenie, prowadzi ewidencję dokonanych na rzecz twórcy wypłat wynagrodzeń i w razie osiągnięcia górnej granicy wynagrodzenia, przewidzianej w § 21 ust. 1, wstrzymuje dalsze wypłaty, a otrzymane kwoty przekraczające górną granicę zwiększają jej wynik finansowy.

4. Jednostka, o której mowa w ust. 3, jest obowiązana do dochodzenia wynagrodzenia określonego w ust. 1.

5. Jeżeli przyjęty do stosowania projekt wynalazczy dotyczy wyrobu wytwarzanego następnie w innej jednostce gospodarki uspołecznionej, zbywającej ten wyrób i będącej pierwszą jednostką stosującą w ten sposób projekt wynalazczy, jednostkę tę uważa się za pierwszą stosującą ten projekt.

§ 24. Decyzję w sprawie ustalenia wynagrodzenia twórcy pracowniczego projektu wynalazczego wydaje jednostka gospodarki uspołecznionej, która stosuje projekt wynalazczy, jak również jednostka, która uzyskuje efekty z wykonywania prawa.

§ 25. 1. Wynagrodzenie twórcy projektu wynalazczego ustalone na podstawie § 20 wypłaca się w następujących terminach:

- 1) wynagrodzenie przypadające jednej osobie do 8.000 zł, a w razie umowy o dokonanie projektu wynalazczego do 12.000 zł, wypłaca się w ciągu jednego miesiąca od dnia zastosowania projektu,
- 2) wynagrodzenie przypadające jednej osobie powyżej 8.000 zł, a w razie umowy o dokonanie projektu wynalazczego powyżej 12.000 zł, wypłaca się twórcy w wysokości 50%, lecz nie mniej niż 8.000 zł, a w razie umowy o dokonanie projektu wynalazczego nie mniej niż 12.000 zł, najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od dnia zastosowania projektu; pozostałą część wynagrodzenia wypłaca się najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od dnia zakończenia pierwszego roku stosowania projektu,
- 3) w razie stosowania projektu przez okres krótszy niż 12 miesięcy, wynagrodzenie wypłaca się za okres faktycznego stosowania projektu, w ciągu dwóch miesięcy od dnia zakończenia stosowania projektu.

2. Jeżeli po dwuletnim stosowaniu wzoru użytkowego lub projektu racjonalizatorskiego i obliczeniu faktycznie najwyższych uzyskanych efektów okaże się, że wypłacone wynagrodzenie według przepisu ust. 1 pkt 1 i 2 jest za niskie, należy je odpowiednio wyrównać.

3. Wynagrodzenie za pierwszy rok stosowania wynalazku wypłaca się według zasad określonych w ust. 1 i 2, a za każdy następny rok stosowania — w terminie dwóch miesięcy od zakończenia roku.

4. Jeżeli wynagrodzenie za projekt wynalazczy nie zostanie wypłacone w terminie, twórcy projektu przysługuje prawo do ustawowych odsetek za zwłokę w wysokości 8% w stosunku rocznym, chyba że jednostka gospodarki uspołecznionej zobowiązana do wypłaty wykaże brak winy.

§ 26. 1. Wynagrodzenie tymczasowe, o którym mowa w art. 99, wypłaca twórcy projektu wynalazczego jednostka gospodarki uspołecznionej, która przyjęła projekt do stosowania.

2. Wynagrodzenie dodatkowe, o którym mowa w art. 100, w wysokości 10% pełnej kwoty należnej z ty-

tytułu wykonywania prawa uzyskanego za granicą, wypłaca twórcy w walucie zagranicznej, w której uzyskano płatność, jednostka dokonująca czynności związanych z wykonywaniem tego prawa za granicą.

3. Jeżeli na żądanie jednostki gospodarki uspołecznionej zainteresowanej stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego nie zostało wykonane prawo uzyskane za granicą ze względu na interes polskiego eksportu, wynagrodzenie dodatkowe ustalone przez właściwy organ nadrzędny w porozumieniu z właściwym przedmiotowo przedsiębiorstwem handlu zagranicznego w oparciu o spodziewane efekty ekonomiczne według zasad wynagradzania za pracownicze projekty wynalazcze, wypłaca twórcy jednostka gospodarki uspołecznionej zainteresowana stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego. 10% tego wynagrodzenia wypłaca się w walucie zagranicznej, w której uzyskano płatność, jednakże kwota wypłacona w walucie zagranicznej nie może przekraczać 10% wpływu dewizowego uzyskanego z tytułu eksportu wyrobów.

4. Jeżeli na żądanie jednostki gospodarki uspołecznionej zainteresowanej stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego nie zostało wykonane prawo uzyskane za granicą ze względów polityki handlowej, wynagrodzenie dodatkowe ustalone szacunkowo przez właściwy organ nadrzędny w porozumieniu z właściwym przedmiotowo przedsiębiorstwem handlu zagranicznego wypłaca jednostka zainteresowana stosowaniem wynalazku lub wzoru, użytkowego.

5. Przepisy ust. 2—4 stosuje się odpowiednio do odpłatnego udostępnienia za granicą projektów wynalazczych nie chronionych za granicą.

6. Wynagrodzenie odrębne, o którym mowa w art. 101, wypłaca jednostka gospodarki uspołecznionej, która przyjęła projekt wynalazczy do stosowania, w terminie dwóch miesięcy od daty przyjęcia dokumentacji przydatnej do stosowania tego projektu. Jednostka ta w tym terminie jest obowiązana również dokonać zwrotu udokumentowanych wydatków poniesionych przez twórcę przy opracowywaniu i realizacji projektu wynalazczego, w tym kosztów badań, prób, modeli i prototypów potrzebnych do dokonania oceny przydatności tego projektu. Jeżeli łączna wypłata prowadziłaby jednak do opóźnienia, zwrot kosztów może być dokonany oddzielnie.

§ 27. 1. Osobom, które na podstawie umowy zawartej z jednostką gospodarki uspołecznionej udzieliły pomocy osobom pracującym nad projektami wynalazczymi lub twórcom projektów wynalazczych, wynagrodzenie wypłaca się według zasad wynagrodzenia za prace zlecane lub za pracę w godzinach nadliczbowych.

2. Osobom, które współdziałały przy realizacji pracowniczego projektu wynalazczego lub przyczyniły się do przyspieszenia jego zastosowania, jednostka gospodarki uspołecznionej przyznaje i wypłaca nagrody w łącznej wysokości do 50% wynagrodzenia przysługującego za taki projekt wynalazczy za pierwszy rok stosowania tego projektu.

3. Osobom, które przyczyniły się do rozpowszechnienia pracowniczego projektu wynalazczego, współdziałając w następnej jednostce gospodarki uspołecznionej przy jego realizacji lub przyspieszeniu zastosowania, jednostka ta przyznaje i wypłaca nagrody w łącznej wysokości do 60% wynagrodzenia przysługującego za

taki projekt wynalazczy za pierwszy rok stosowania projektu w tej jednostce.

4. Twórcom projektów racjonalizatorskich, którym na podstawie § 19 ust. 3 nie przysługuje prawo do wynagrodzenia, jednostka gospodarki uspołecznionej stosująca projekt może przyznać i wypłacić nagrody w wysokości do 30% wynagrodzenia przysługującego za taki projekt racjonalizatorski w tej jednostce.

5. Ustalenia i podziału nagród, o których mowa w ust. 2—4, dokonuje jednostka gospodarki uspołecznionej po zasięgnięciu opinii organu samorządu pracowniczego.

6. Do osób wymienionych w ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio przepis § 22 ust. 3.

DZIAŁ III

Umowy w zakresie projektów wynalazczych.

Rozdział I

Umowa o stosowanie projektu wynalazczego.

§ 28. 1. Jednostka gospodarki uspołecznionej uprawniona, z patentu lub prawa ochronnego nie może odmówić zawarcia z inną jednostką gospodarki uspołecznionej umowy o stosowanie projektu wynalazczego, chyba że jest to uzasadnione ze względów gospodarczych. Odmowa jest niedopuszczalna, w razie gdy wynalazek lub wzór użytkowy został powołany w Polskiej Normie.

2. Umowa o stosowanie projektu wynalazczego powinna określać w szczególności:

- 1) projekty wynalazcze i doświadczenia techniczno-organizacyjne dotyczące tych projektów, stanowiące przedmiot umowy,
- 2) dane dotyczące patentów i praw ochronnych przysługujących licencjodawcy lub dokonanych przez niego zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych, związane z przedmiotem umowy,
- 3) rodzaj licencji (licencja wyłączna, niewyłączna, pełna, niepełna),
- 4) okres, na jaki zawarto umowę,
- 5) wysokość i terminy uiszczania opłat licencyjnych,
- 6) zakres pomocy udzielanej przez licencjodawcę licencjobjęciemu przy realizacji projektu wynalazczego (dostarczenie dokumentacji technicznej, konsultacja, szkolenie pracowników, nadzór nad uruchomieniem urządzeń wytworzonych według projektu wynalazczego, dostawa i montaż urządzeń itp.),
- 7) zakres gwarancji sprawności technicznej projektu wynalazczego,
- 8) zasady współpracy nad udoskonalaniem projektu wynalazczego i wymiany doświadczeń techniczno-organizacyjnych,
- 9) zasady odpowiedzialności w razie niewykonania lub nienależytego wykonania całości lub części umowy przez jedną ze stron.

§ 29. 1. Wysokość opłaty licencyjnej ustala się w zależności od:

- 1) wartości technicznej i ekonomicznej projektu wynalazczego,
- 2) wartości technicznej i ekonomicznej doświadczeń techniczno-organizacyjnych dotyczących tego projektu wynalazczego,

- 3) rodzaju licencji,
- 4) zakresu gwarancji sprawności technicznej projektu wynalazczego,
- 5) pomocy udzielanej przy realizacji projektu wynalazczego,
- 6) innych istotnych okoliczności określonych w umowie.

2. W razie udzielenia licencji niewyłącznej górna wysokość opłaty licencyjnej nie może przekraczać 20% efektów ekonomicznych uzyskanych przez licencjodawcę w pierwszym roku stosowania wynalazku lub wzoru użytkowego. Za następne lata stosowania opłata w okresie umowy ulega zmniejszeniu o 3% rocznie. Począwszy od szóstego roku stosowania opłata nie może przekraczać 3% efektów ekonomicznych uzyskanych przez licencjodawcę.

3. W razie udzielenia licencji wyłącznej górna wysokość opłaty licencyjnej nie może przekraczać 50% efektów ekonomicznych uzyskanych przez licencjodawcę w pierwszym roku stosowania wynalazku lub wzoru użytkowego. Za następne lata stosowania opłata w okresie umowy ulega zmniejszeniu o 10% z upływem każdego kolejnego roku. Począwszy od szóstego roku stosowania opłata nie może przekraczać 5% efektów ekonomicznych uzyskanych przez licencjodawcę.

4. Ustalona w ust. 2 i 3 górna wysokość opłaty licencyjnej może mieć zastosowanie jedynie w wypadku, gdy licencjodawca udziela licencjodawcy gwarancji sprawności technicznej projektu wynalazczego, udostępnia doświadczenia techniczno-organizacyjne lub udziela pomocy w realizacji projektu wynalazczego.

5. Strony powinny określić w umowie początek pierwszego rocznego okresu obliczeniowego. W braku porozumienia co do terminów uiszczania opłaty licencyjnej, licencjodawca jest obowiązany do jej uiszczenia najpóźniej w terminie dwóch miesięcy po zakończeniu każdego roku obliczeniowego.

6. Na żądanie licencjodawcy licencjodawca przedstawi na piśmie bilans efektów ekonomicznych uzyskanych w każdym roku obliczeniowym.

§ 30. W razie umowy o udostępnienie nie chronionego projektu wynalazczego, stanowiącego tajemnicę jednostki gospodarki uspołecznionej, jednostka, której projekt udostępniono, jest obowiązana do przedsięwzięcia niezbędnych środków mających na celu zachowanie stanu tajemnicy w czasie trwania umowy i po jej wygaśnięciu. Dalsze udostępnienie tego projektu wymaga zgody jednostki udostępniającej, nie dotyczy to jednak okresu po ustaniu stanu tajemnicy. Przepisy § 28 i 29 stosuje się odpowiednio.

§ 31. 1. Umowa o stosowanie projektu wynalazczego wygasa najpóźniej z chwilą wygaśnięcia patentu lub prawa ochronnego oraz ustania stanu tajemnicy nie chronionego projektu wynalazczego, stanowiącego tajemnicę jednostki gospodarki uspołecznionej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie unieważnienia albo odmowy udzielenia patentu lub prawa ochronnego.

Rozdział 2

Umowa o przeniesienie prawa.

§ 32. 1. Zawarcie umowy o przeniesienie prawa między jednostkami gospodarki uspołecznionej może nastąpić w wypadkach gospodarczo uzasadnionych. Przez

tę umowę uprawniona jednostka gospodarki uspołecznionej (zbywca) zobowiązuje się przenieść prawo na rzecz innej jednostki gospodarki uspołecznionej (nabywca), która zobowiązuje się uiszczyć zapłatę, chyba że strony ustalą inaczej.

2. Umowy o przeniesienie prawa powinny określać w szczególności:

- 1) prawo stanowiące przedmiot umowy,
- 2) wysokość zapłaty oraz termin jej uiszczenia,
- 3) datę przejścia prawa.

§ 33. 1. Wysokość zapłaty ustala się w zależności od wartości technicznej i ekonomicznej wynalazku lub wzoru użytkowego oraz innych istotnych okoliczności określonych w umowie.

2. Umowa o przeniesienie prawa może określać, że ustalenie zapłaty oraz terminów jej uiszczenia nastąpi na podstawie przepisów § 29. W tym wypadku w braku odmiennego porozumienia stron przyjmuje się, że ustalenie zapłaty nastąpi na podstawie zasad właściwych dla ustalania górnej wysokości opłaty licencyjnej z tytułu udzielenia na okres trzyletni licencji wyłącznej (§ 29 ust. 3).

3. Strony mogą odpowiednio zmienić lub uzupełnić zasady ustalania wysokości zapłaty określone w ust. 2.

4. W razie gdy zbywca udziela nabywcy pomocy przy realizacji wynalazku lub wzoru użytkowego, strony mogą uzgodnić dodatkowo wynagrodzenie za udzielenie tej pomocy.

§ 34. 1. W razie unieważnienia patentu lub prawa ochronnego nabywca ma prawo do otrzymania zwrotu wniesionej zapłaty oraz do odszkodowania na zasadach ogólnych. Zbywca może jednak potrącić sobie korzyści, jakie nabywca uzyskał przez korzystanie z wynalazku lub wzoru użytkowego przed unieważnieniem patentu lub prawa ochronnego; jeżeli korzyści te są wyższe od zapłaty i dochodzonego odszkodowania, odpowiedzialność zbywcy ulega wyłączeniu.

2. Ograniczenie lub wyłączenie odpowiedzialności przewidziane w ust. 1 nie dotyczy zbywcy, który dopuścił się rażącego niedbalstwa.

3. W braku odmiennego porozumienia stron zbywca prawa do patentu lub do prawa ochronnego nie ponosi odpowiedzialności, gdy na zgłoszony w Urzędzie Patentowym wynalazek lub wzor użytkowy nie zostanie udzielony patent lub prawo ochronne; odpowiada jednakże wobec nabywcy, jeżeli korzystanie z wynalazku lub wzoru użytkowego narusza prawa osób trzecich.

Rozdział 3

Postanowienia wspólne.

§ 35. Do umów o stosowanie projektu wynalazczego lub o przeniesienie prawa w sprawach nie uregulowanych w rozporządzeniu stosuje się odpowiednio przepisy prawa cywilnego, w szczególności przepisy art. 397—404 Kodeksu cywilnego.

§ 36. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej mogą zawierać z obywatelami polskimi i polskimi osobami prawnymi, nie będącymi jednostkami gospodarki uspołecznionej, umowy o przeniesienie prawa na rzecz tych jednostek lub umowy licencyjne tylko na zasadach przewidzianych dla ustalania wysokości wynagrodzenia

za pracownicze projekty wynalazcze. Zapłata lub opłata licencyjna może być zwiększona o równowartość uzasadnionych kosztów związanych z dokonaniem wynalazku lub wzoru użytkowego, ich zgłoszeniem w Urzędzie Patentowym oraz ochroną.

2. Strony mogą ustalić zapłatę lub opłatę licencyjną na zasadach innych niż określone w ust. 1 po zasięgnięciu przez jednostkę gospodarki uspołecznionej opinii organu samorządu pracowniczego.

DZIAŁ IV

Stosunki z zagranicą w zakresie projektów wynalazczych.

Rozdział 1

Zgłaszanie wynalazków i wzorów użytkowych za granicą. Wykonywanie uzyskanych praw.

§ 37. 1. W wypadkach gospodarczo uzasadnionych wynalazek lub wzór użytkowy powinien być zgłoszony do ochrony za granicą. Celowość zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego do ochrony za granicą istnieje wówczas, gdy można się spodziewać sprzedaży wyrobów wytworzonych przez stosowanie tego wynalazku lub wzoru użytkowego, udzielenia licencji lub przeniesienia prawa lub gdy istnieją inne uzasadnione powody.

2. Jednostka gospodarki uspołecznionej, w której został zgłoszony wynalazek lub wzór użytkowy, jest obowiązana zbadać celowość zgłoszenia tego wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą, zasięgając w tym celu opinii właściwego przedmiotowo przedsiębiorstwa handlu zagranicznego. Wniosek o zgłoszenie wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą może także złożyć w tej jednostce twórca tego wynalazku lub wzoru użytkowego.

3. O decyzji w sprawie zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą jednostka gospodarki uspołecznionej zawiadamia organ nadrzędny. Decyzję tę doręcza się również twórcy wynalazku lub wzoru użytkowego.

§ 38. 1. Jeżeli zgłoszenia za granicą zamierza dokonać twórca niepracowniczego wynalazku lub wzoru użytkowego albo jego następca prawny, jest on obowiązany zasięgnąć opinii właściwego przedsiębiorstwa handlu zagranicznego oraz właściwej ze względu na przedmiot wynalazku lub wzoru użytkowego jednostki gospodarki uspołecznionej co do celowości tego zgłoszenia.

2. Jednostki określone w ust. 1 są obowiązane do wydania w terminie dwóch miesięcy opinii co do celowości zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą.

§ 39. 1. Zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą dokonuje jednostka gospodarki uspołecznionej, polska osoba prawna nie będąca jednostką gospodarki uspołecznionej bądź obywatel polski, który zgłosił wynalazek lub wzór użytkowy w Urzędzie Patentowym, lub jego następca prawny (zgłaszający za granicą).

2. Zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą dokonuje się za pośrednictwem jednostki upoważnionej, chyba że zgłaszający za granicą ma stałe miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą.

§ 40. 1. Jednostka upoważniona wykonuje czynności związane ze zgłoszeniem wynalazku lub wzoru użytko-

wego za granicą na podstawie zlecenia zgłaszającego za granicą.

2. Z chwilą przyjęcia zlecenia jednostka upoważniona działa w imieniu i na rzecz zgłaszającego za granicą jako jego pełnomocnik.

3. Jednostka upoważniona może odmówić przyjęcia zlecenia w zakresie swojego działania, jeżeli zgłoszenie za granicą jest sprzeczne z zasadami ochrony wynalazków i wzorów użytkowych w kraju zgłoszenia. Jednakże w razie wydania przez jednostkę określoną w § 38 opinii o niecelowości zgłoszenia za granicą niepracowniczego wynalazku lub wzoru użytkowego, może ona uzależnić przyjęcie zlecenia od przekazania przez zgłaszającego za granicą jednostce upoważnionej własnych środków dewizowych na pokrycie wydatków związanych ze zgłoszeniem tego wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą.

4. Jeżeli zlecenie, o którym mowa w ust. 1, nie stanowi inaczej, jednostka upoważniona jest obowiązana opracować zgłoszenie wynalazku lub wzoru użytkowego i przygotować dokumenty potrzebne do zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego w krajach, w których ma być on zgłoszony, a zgłaszający za granicą jest obowiązany dostarczyć odpowiednią ilość kopii lub odbitek opisu wynalazku lub wzoru użytkowego zgłoszonego w Urzędzie Patentowym oraz udzielić pomocy fachowej i dostarczyć materiałów niezbędnych do zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą, uzyskania ochrony oraz jej utrzymywania.

§ 41. 1. Jednostka upoważniona pobiera od zgłaszającego za granicą za wykonanie czynności związanych z ochroną wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą opłaty zgodnie z obowiązującą taryfą opłat za czynności rzeczników patentowych. Wydatki jednostki upoważnionej w walucie zagranicznej zgłaszający za granicą zwraca w ich równowartości w walucie polskiej po obowiązującym kursie.

2. Na podstawie umowy ze zgłaszającym za granicą niepracowniczy wynalazek lub wzór użytkowy koszty związane z ochroną tego wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą może pokrywać jednostka upoważniona. W tym wypadku koszty te podlegają potrąceniu po obowiązującym kursie z pierwszych wpływów należnych zgłaszającemu za granicą z tytułu wykonywania uzyskanych praw, jednakże jednostka upoważniona może od tego odstąpić.

3. Wysokość limitów dewizowych przeznaczonych na wydatki związane z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych za granicą ustala Minister Handlu Zagranicznego na wniosek jednostki upoważnionej.

§ 42. 1. Jednostka gospodarki uspołecznionej, która uzyskała ochronę wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą, może wydać, po zasięgnięciu opinii właściwego przedsiębiorstwa handlu zagranicznego, decyzję o zaniechaniu utrzymywania tej ochrony, jeżeli dalsze jej utrzymywanie nie jest celowe. Przepis § 37 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Utrzymywanie ochrony niepracowniczego wynalazku lub wzoru użytkowego za granicą może być uzależnione od przedłożenia jednostce upoważnionej opinii jednostek określonych w § 38 co do celowości utrzymywania ochrony. Przepis § 40 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 43. 1. Wykonywanie prawa uzyskanego za granicą następuje za pośrednictwem jednostki upoważnio-

nej, chyba że uprawniony z tego prawa, zwany dalej „uprawnionym”, ma stałe miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą.

2. Jednostka upoważniona dokonuje czynności związanych z wykonaniem prawa uzyskanego za granicą na podstawie zlecenia uprawnionego. Przepis § 40 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Jeżeli z wykonaniem prawa uzyskanego za granicą łączy się zbycie maszyn, urządzeń lub innych wyrobów związanych ze stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego, będącego przedmiotem tego prawa, wykonanie prawa następuje za pośrednictwem jednostki gospodarki uspołecznionej właściwej ze względu na eksport takich maszyn, urządzeń lub innych wyrobów.

4. W wypadkach uzasadnionych interesem polskiego eksportu albo względami polityki handlowej jednostki gospodarki uspołecznionej zainteresowane stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego, w porozumieniu z jednostką gospodarki uspołecznionej właściwą ze względu na eksport wyrobu wytwarzanego przez stosowanie wynalazku lub wzoru użytkowego, mogą żądać od uprawnionego oraz od jednostki upoważnionej, aby nie zostało wykonane prawo uzyskane za granicą. W tym wypadku prawo uzyskane za granicą nie może być wykonane.

§ 44. 1. Jeżeli uprawnionym jest jednostka gospodarki uspołecznionej, otrzymuje ona z kwoty uzyskanej z tytułu wykonania prawa, po odliczeniu w walucie zagranicznej, w której uzyskano płatność, ustalonej przez Ministra Handlu Zagranicznego prowizji jednostki upoważnionej oraz dodatkowego wynagrodzenia twórcy wynalazku lub wzoru użytkowego:

- 1) w walucie zagranicznej, w której uzyskano płatność, 30% pełnej kwoty uzyskanej z tytułu wykonania prawa; wpływy te można wykorzystywać ponad limity dewizowe jednostek gospodarki uspołecznionej, z tym że w jednostkach i zakładach budżetowych kredyty budżetowe na ten cel zostaną we właściwym trybie powiększone,
- 2) w walucie polskiej równowartość pozostałej kwoty po obowiązującym kursie.

2. Jeżeli uprawnionym jest twórca niepracowniczego wynalazku lub wzoru użytkowego albo jego następca prawny, otrzymuje on z kwoty uzyskanej z tytułu wykonania prawa, po odliczeniu w walucie zagranicznej, w której uzyskano płatność, ustalonej przez Ministra Handlu Zagranicznego prowizji jednostki upoważnionej:

- 1) w walucie zagranicznej, w której uzyskano płatność, 10% pełnej kwoty uzyskanej z tytułu wykonania prawa,
- 2) w walucie polskiej równowartość pozostałej kwoty po obowiązującym kursie.

3. Jednostka gospodarki uspołecznionej, na której żądanie nie może być wykonane prawo uzyskane za granicą ze względu na interes polskiego eksportu (§ 43 ust. 4), jest obowiązana wypłacić:

- 1) uprawnionej jednostce gospodarki uspołecznionej — kwotę obliczoną według zasad ustalania opłat licencyjnych,
- 2) uprawnionemu twórcy niepracowniczego wynalazku lub wzoru użytkowego albo jego następcy prawnemu — wynagrodzenie obliczone według zasad ustalania wysokości wynagrodzeń za pracownicze projekty wynalazcze.

4. Z kwot ustalonych na podstawie ust. 3 uprawniona jednostka gospodarki uspołecznionej otrzymuje 30%, a uprawniony twórca niepracowniczego wynalazku lub wzoru użytkowego lub jego następca prawny 10%, w walucie lub walutach wpływu z tytułu eksportu wyrobów wytworzonych przez stosowanie wynalazku lub wzoru użytkowego. Kwoty przekazywane w walucie obcej nie mogą przekraczać odpowiednio 30% i 10% uzyskanego wpływu dewizowego.

5. Przepisów ust. 1, 3 i 4 nie stosuje się do jednostek gospodarki uspołecznionej, dla których zasady tworzenia i dysponowania środkami dewizowymi z tytułu wykonania prawa regulują odrębne przepisy.

6. Jeżeli prawo uzyskane za granicą nie zostało wykonane ze względów polityki handlowej, jednostka gospodarki uspołecznionej określona w § 43 ust. 4 jest obowiązana wypłacić uprawnionemu wynagrodzenie w wysokości ustalonej szacunkowo przez właściwy organ nadrzędny w porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego.

§ 45. Przepisy § 37—44 stosuje się odpowiednio do udostępniania za granicą nie chronionego projektu wynalazczego.

Rozdział 2

Zgłaszanie w Urzędzie Patentowym wynalazków i wzorów użytkowych osób zagranicznych. Wykonywanie uzyskanych praw w Polsce.

§ 46. 1. Obywatele państw obcych oraz zagraniczne osoby prawne (osoby zagraniczne) mogą zgłaszać wynalazki i wzory użytkowe w Urzędzie Patentowym oraz utrzymywać ich ochronę tylko za pośrednictwem jednostki upoważnionej.

2. Z tytułu czynności związanych ze zgłoszeniem i ochroną wynalazków i wzorów użytkowych osób zagranicznych jednostka upoważniona pobiera opłaty zgodnie z obowiązującą taryfą opłat za czynności rzeczników patentowych.

§ 47. 1. Nabycie na rzecz jednostki gospodarki uspołecznionej od osoby zagranicznej prawa uzyskanego w Polsce lub licencji z tego prawa następuje za pośrednictwem jednostki upoważnionej.

2. Jeżeli łącznie z prawem uzyskanym w Polsce lub licencją nabywane są od osoby zagranicznej maszyny, urządzenia, dokumentacja lub doświadczenia techniczno-organizacyjne związane ze stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego, nabycie tego prawa lub licencji następuje za pośrednictwem jednostki gospodarki uspołecznionej właściwej ze względu na import takich maszyn, urządzeń, dokumentacji lub doświadczeń techniczno-organizacyjnych.

3. Jednostki określone w ust. 1 i 2 zawierają z osobami zagranicznymi umowę o przeniesienie prawa uzyskanego w Polsce lub umowę licencyjną na podstawie zlecenia jednostki gospodarki uspołecznionej zainteresowanej stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego.

4. W wypadku określonym w ust. 3 umowa licencyjna powinna zastrzegać możliwość przeniesienia uzyskanych uprawnień umownych na rzecz innych jednostek gospodarki uspołecznionej zainteresowanych stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego.

5. Jednostki określone w ust. 1 i 2 powinny udzielać jednostkom gospodarki społecznej, zainteresowanym stosowaniem wynalazku lub wzoru użytkowego będącego przedmiotem prawa uzyskanego w Polsce przez osobę zagraniczną, wszelkiej pomocy w uzyskaniu niezbędnych informacji dotyczących tego wynalazku lub wzoru użytkowego.

§ 48. Nabycie od osoby zagranicznej na rzecz osoby nie będącej jednostką gospodarki społecznej prawa uzyskanego w Polsce lub licencji z tego prawa wymaga zezwolenia Ministra Handlu Zagranicznego. Przepis § 47 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ V

Postępowanie sporne przed Urzędem Patentowym. Postępowanie przed Komisją Odwoławczą.

Rozdział 1

Postępowanie sporne przed Urzędem Patentowym.

§ 49. 1. W postępowaniu spornym Urząd Patentowy rozpoznaje sprawy w kolegiach orzekających w składzie jednego sędziego sądu wojewódzkiego jako przewodniczącego oraz dwóch przedstawicieli Urzędu Patentowego, jednego przedstawiciela związku zawodowego i jednego przedstawiciela stowarzyszenia naukowo-technicznego jako członków.

2. Przewodniczących kolegiów orzekających powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądów wojewódzkich mających siedzibę na terenie m.st. Warszawy.

3. Pozostałych członków kolegiów orzekających powołuje Prezes Urzędu Patentowego.

4. Jeżeli postępowanie dotyczy sprawy wchodzącej w zakres obrony Państwa, w skład kolegium orzekającego wchodzi ponadto przedstawiciel wojska, powołany przez Prezesa Urzędu Patentowego z listy zgłoszonej przez Ministra Obrony Narodowej.

§ 50. 1. Członkowie kolegium orzekającego są obowiązani do nieujawniania wszelkich danych, o których poza rozprawą jawną powzięli wiadomość w związku z pełnieniem swoich funkcji.

2. Członkowie kolegiów orzekających są w rozstrzygnięciu spraw niezawisli i podlegają tylko ustawom.

§ 51. 1. Wniosek o wszczęcie postępowania powinien być złożony na piśmie i zawierać oznaczenie stron i ich adresy, zwięzłe przedstawienie sprawy i jasno określone żądanie, wskazanie środków dowodowych oraz podpis i datę.

2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) pełnomocnictwo, jeżeli wniosek wnosi pełnomocnik,
- 2) odpisy wniosku i jego załączników w tylu egzemplarzach, ile jest stron,
- 3) dowód uiszczenia obowiązującej opłaty.

3. Urząd Patentowy bada, czy wniosek odpowiada wymaganiom formalnym. W razie stwierdzenia, że wnio-

sek nie odpowiada tym wymaganiom, Urząd Patentowy wzywa stronę do usunięcia jego braków w wyznaczonym terminie pod rygorem zwrotu wniosku.

4. W razie nieusunięcia braków wniosku w terminie Urząd Patentowy zwraca wniosek i umarza postępowanie.

5. Jeżeli Urząd Patentowy stwierdzi brak swojej właściwości do rozpatrzenia wniosku, przekazuje sprawę właściwemu organowi. Na postanowienie to służy zażalenie.

6. Jeżeli wnioskodawca wycofał wniosek po wszczęciu postępowania, Urząd Patentowy wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

7. W sprawach wymienionych w ust. 3—6 oraz w sprawach zawieszenia postępowania Urząd Patentowy może również orzekać na posiedzeniach niejawnych.

§ 52. 1. Jeżeli wniosek odpowiada wymaganiom formalnym, Urząd Patentowy doręcza drugiej stronie odpisy wniosku i załączonych do niego dokumentów, wzywając ją w razie potrzeby do nadesłania pisemnej odpowiedzi w wyznaczonym przynajmniej trzydziestodniowym terminie.

2. O złożeniu wniosku Urząd Patentowy dokonuje wpisu do rejestru patentowego lub rejestru praw ochronnych.

3. Strona wezwana do udzielenia odpowiedzi dołącza do odpowiedzi na wniosek tyle jej odpisów, ile jest stron w postępowaniu.

4. Po otrzymaniu odpowiedzi na wniosek lub po upływie terminu wyznaczonego do jej nadesłania Urząd Patentowy wyznacza rozprawę, o czym zawiadamia strony i ich pełnomocników, doręczając im jednocześnie odpis odpowiedzi na wniosek, jeżeli została ona złożona.

5. Zawiadomienia o rozprawie powinny być doręczone stronom przynajmniej na 7 dni przed rozprawą.

§ 53. 1. Rozprawy przed Urzędem Patentowym są jawne. W razie rozpatrywania sprawy wchodzącej w zakres obrony Państwa przewodniczący kolegium zarządza tajność rozprawy. Przewodniczący kolegium może zarządzić tajność rozprawy również z innych ważnych przyczyn.

2. Urząd Patentowy może wezwać na rozprawę oraz przesłuchać świadków i zasięgnąć opinii biegłych. Może również o przesłuchanie świadków oraz uzyskanie opinii biegłego zwrócić się do właściwego miejscowo sądu rejonowego.

3. Urząd Patentowy może zażądać opinii odpowiedniego instytutu naukowego lub naukowo-badawczego. Urząd Patentowy może zażądać od instytutu dodatkowych wyjaśnień bądź pisemnych, bądź ustnych, przez wyznaczoną do tego osobę, może też zarządzić złożenie dodatkowej opinii przez ten sam lub inny instytut. W opinii instytutu należy wskazać osoby, które przeprowadziły badanie i wydały opinię. Instytut może żądać wynagrodzenia za wykonaną pracę i za stawieństwo swoich przedstawicieli.

4. Postępowanie dowodowe przeprowadza się na rozprawie, jednakże Urząd Patentowy może zlecić przeprowadzenie tego postępowania lub jego części jednemu lub kilku z członków kolegium orzekającego. O terminie

przeprowadzenia postępowania dowodowego zawiadamia się strony lub ich pełnomocników.

5. Z przebiegu rozprawy protokolant pod kierunkiem przewodniczącego kolegium orzekającego sporządza protokół, który podpisują przewodniczący i protokolant.

6. Protokół powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu orzekającego, miejsca i daty posiedzenia, nazwiska członków kolegium orzekającego, protokolanta, stron i ich pełnomocników oraz oznaczenie sprawy i wzmiankę co do jawności,
- 2) przebieg posiedzenia, w szczególności wnioski i twierdzenia stron, wyniki postępowania dowodowego, wymienienie zarządzeń i orzeczeń wydanych na posiedzeniu oraz stwierdzenie, czy zostały ogłoszone; zamiast podania wniosków i twierdzeń stron można w protokole powołać się na pisma przygotowawcze,
- 3) czynności stron wpływające na rozstrzygnięcie Urzędu Patentowego (ugoda, zrzeczenie się żądania, uznanie, wycofanie, zmiana, rozszerzenie lub ograniczenie wniosku).

7. Strony mogą żądać sprostowania lub uzupełnienia protokołu, nie później jednak niż na następnym posiedzeniu, a po wydaniu decyzji do dnia upływu terminu do wniesienia odwołania. Na postanowienie odmawiające sprostowania lub uzupełnienia protokołu służy zażalenie.

§ 54. 1. Urząd Patentowy rozstrzyga sprawę przez wydanie decyzji po przeprowadzeniu rozprawy, chyba że przepis stanowi inaczej.

2. Decyzja zapada zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

3. Członek kolegium, który nie godzi się z większością, może złożyć zdanie odrębne wraz z uzasadnieniem.

4. Osnowa decyzji powinna zawierać: oznaczenia organu orzekającego, datę rozpoznania sprawy i wydania decyzji, nazwiska członków kolegium orzekającego i protokolanta, wymienienie stron, oznaczenie przedmiotu sprawy i jej rozstrzygnięcie, jak również rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania, powołanie podstawy prawnej i podpisy członków kolegium orzekającego.

5. Przewodniczący kolegium orzekającego ogłasza decyzję publicznie bezpośrednio po rozprawie, podając krótkie uzasadnienie rozstrzygnięcia oraz pouczając strony o przysługującym im prawie odwołania się do Komisji Odwoławczej przy Urzędzie Patentowym, ze wskazaniem terminu i trybu wniesienia odwołania.

6. Jeżeli ogłoszenie decyzji nie może nastąpić bezpośrednio po rozprawie, kolegium orzekające odracza ogłoszenie decyzji, o czym przewodniczący kolegium ogłasza, podając dzień ogłoszenia decyzji.

7. Uzasadnienie podpisuje przewodniczący kolegium orzekającego oraz członek kolegium sporządzający uzasadnienie. Decyzję z uzasadnieniem doręcza się stronom.

§ 55. 1. Za udział w pracach kolegium orzekającego przewodniczący i członkowie kolegium otrzymują wynagrodzenie na zasadach ustalonych przez Prezesa Urzędu Patentowego w porozumieniu z Ministrem Pracy, Plac i Spraw Socjalnych.

2. Zamiejscowym członkom kolegium przysługuje zwrot kosztów podróży według stawek obowiązujących dla pracowników państwowych.

§ 56. 1. Strona, której żądanie zostało uwzględnione, ma prawo do zwrotu niezbędnych kosztów postępowania w razie złożenia o to wniosku nie później niż przed zamknięciem rozprawy, z wyjątkiem kosztów wywołanych przez jej niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie albo przez opóźnienie zgłoszenia dowodów. O przyznaniu stronie zwrotu kosztów postępowania od strony przeciwnej postanawia Urząd Patentowy.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy strona przeciwna nie dała powodu do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania i uznała w odpowiedzi na wniosek za warte we wniosku żądanie.

3. W razie częściowego uwzględnienia wniosku koszty postępowania znosi się wzajemnie między stronami lub rozdziela stosunkowo.

4. W razie umorzenia postępowania z powodu wycofania przez stronę wniosku przed rozstrzygnięciem sprawy (§ 51 ust. 6 i 7) Urząd Patentowy postanawia o zwrocie stronie połowy opłaty; inne koszty postępowania ponosi w tym wypadku strona.

5. Jeżeli wnioskodawcą jest osoba mieszkająca lub mająca siedzibę za granicą i nie posiadająca w kraju majątku nieruchomego, Urząd Patentowy może na wniosek strony przeciwnej zobowiązać takiego wnioskodawcę do złożenia kaucji na zabezpieczenie kosztów postępowania pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

6. W sprawach dotyczących kosztów postępowania, nie uregulowanych w ust. 1—5, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.

§ 57. W sprawach nie uregulowanych w § 49—56 stosuje się odpowiednie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 2

Postępowanie odwoławcze.

§ 58. 1. Tworzy się Komisję Odwoławczą przy Urzędzie Patentowym, zwaną dalej „Komisją Odwoławczą”. Komisja Odwoławcza ma siedzibę w m. st. Warszawie.

2. Komisja Odwoławcza składa się z przewodniczącego i jego zastępców wyznaczonych spośród sędziów Sądu Najwyższego przez Pierwszego Prezesa tego Sądu oraz członków powołanych przez jej przewodniczącego na wniosek Prezesa Urzędu Patentowego.

3. Nadzór nad Komisją Odwoławczą sprawuje Prezes Rady Ministrów, który może zlecić sprawowanie tego nadzoru Prezesowi Urzędu Patentowego. Nadzór nie może wkraczać w dziedzinę, w której członkowie Komisji Odwoławczej są niezawisli.

§ 59. 1. Komisja Odwoławcza rozpoznaje sprawę w składzie jednego sędziego Sądu Najwyższego jako przewodniczącego oraz dwóch i trzech przedstawicieli Urzędu Patentowego, jednego przedstawiciela związku zawodowego i jednego przedstawiciela stowarzyszenia naukowo-technicznego, powołanych do składu kolegium orzekającego przez przewodniczącego Komisji spośród jej członków.

2. Przewodniczący Komisji Odwoławczej może zarządzić rozpoznanie odwołania ze względu na zawiłość sprawy w składzie powiększonym o dwie osoby.

§ 60. 1. Termin do wniesienia odwołania od decyzji wynosi dwa miesiące, a do wniesienia zażalenia na postanowienie jeden miesiąc od dnia doręczenia stronie zaskarżonej decyzji lub postanowienia.

2. O odrzuceniu odwołania lub zażalenia wskutek przekroczenia terminu do jego wniesienia, jeżeli nie zachodzą podstawy do przywrócenia terminu, Komisja Odwoławcza orzeka na posiedzeniu niejawnym.

§ 61. 1. Rozstrzygając odwołanie Komisja Odwoławcza utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję bądź ją uchyla w całości lub w części i wydaje w tym zakresie nową decyzję, bądź też uchyla zaskarżoną decyzję i przekazuje sprawę Urzędowi Patentowemu do ponownego rozpatrzenia.

2. Urząd Patentowy przy ponownym rozstrzygnięciu sprawy jest związany oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania zawartymi w decyzji Komisji Odwoławczej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy rozstrzygnięciu zażeń.

§ 62. Do postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy § 49 ust. 4 oraz § 50—57.

Rozdział 3

Wywłaszczenie patentu i prawa ochronnego. Postępowanie wywłaszczeniowe.

§ 63. 1. O wywłaszczenie patentu może ubiegać się zainteresowany organ administracji państwowej lub państwowa jednostka organizacyjna (ubiegający się o wywłaszczenie).

2. O wywłaszczenie patentu dla potrzeb jednostki gospodarki społecznej nie będącej państwową jednostką organizacyjną może ubiegać się organ administracji państwowej lub państwowa jednostka organizacyjna wskazana przez organ nadrzędny właściwy ze względu na przedmiot patentu, na wniosek organu nadrzędnego zainteresowanej jednostki gospodarki społecznej.

3. Ubiegający się o wywłaszczenie patentu jest obowiązany przed wszczęciem postępowania wywłaszczeniowego wystąpić do uprawnionego z patentu o dobrowolne zbycie patentu i w razie porozumienia zawrzeć z nim umowę o przeniesienie patentu.

4. Umowa, o której mowa w ust. 3, może być zawarta również w toku postępowania wywłaszczeniowego.

5. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli prowadzenie rokowań z uprawnionym z patentu o dobrowolne zbycie patentu jest niemożliwe.

§ 64. 1. Wywłaszczenie patentu dotyczy całości praw.

2. Patent podlegający wywłaszczeniu przechodzi na rzecz Skarbu Państwa z dniem, w którym decyzja o wywłaszczeniu stała się ostateczna. Patent ten wykonuje w imieniu Skarbu Państwa jednostka, która ubiegala się o jego wywłaszczenie.

3. W razie gdy patent stanowi wspólność współuprawnionych z patentu, wywłaszczenie patentu dotyczy wszystkich współuprawnionych.

4. Wywłaszczenie patentu dotyczy również praw osób, które nabyły licencję lub sublicencję albo korzystają z wynalazku na podstawie art. 41, 65 i 69.

5. Urząd Patentowy dokonuje w rejestrze patentowym wpisu o wywłaszczeniu patentu.

§ 65. 1. Jeżeli uprawniony z patentu korzystał z wynalazku w swoim przedsiębiorstwie przed wszczęciem postępowania wywłaszczeniowego lub w czasie tego postępowania, decyzja o wywłaszczeniu patentu może zawierać zezwolenie na dalsze bezpłatne korzystanie z wynalazku przez dotychczasowego uprawnionego w zakresie, w jakim wynalazek ten był wykorzystywany, jeżeli ubiegający się o wywłaszczenie na to się godzi.

2. Na zasadach i w trybie określonych w ust. 1 decyzja o wywłaszczeniu może zawierać zezwolenie na dalsze korzystanie z wynalazku przez osoby, które korzystały z wynalazku na podstawie art. 41, 65 i 69.

§ 66. 1. Wysokość odszkodowania za wywłaszczony patent ustala się na zasadach określonych dla ustalania wysokości wynagrodzenia za wynalazki pracownicze.

2. Odszkodowanie przysługuje tylko za okres, w którym uprawnionemu z patentu przysługiwałoby prawo wyłącznego korzystania z wynalazku.

3. Na wniosek uprawnionego z patentu odszkodowanie ustalone na podstawie przewidywanych efektów ekonomicznych wypłaca się jednorazowo w formie ryczałtu.

4. W razie wywłaszczenia patentu na wynalazek o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, na wniosek właściwego organu nadrzędnego może być ustalone odszkodowanie w wysokości przekraczającej górną granicę wynagrodzeń za wynalazki pracownicze.

5. W wypadku określonym w § 65 ust. 1 wysokość odszkodowania ulega odpowiedniemu zmniejszeniu.

6. Obowiązek wypłaty odszkodowania ciąży na ubiegającym się o wywłaszczenie.

7. Za dostarczoną przez uprawnionego z patentu dokumentację, przydatną do stosowania wynalazku będącego przedmiotem wywłaszczonego patentu, należy się mu odrębne wynagrodzenie.

§ 67. 1. Odszkodowanie za wywłaszczenie patentu wypłaca się:

- 1) do 8.000 zł — w ciągu trzech miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna,
- 2) powyżej 8.000 zł — w wysokości 50%, lecz nie mniej niż 8.000 zł, w ciągu trzech miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a pozostałą część należności — w ciągu piętnastu miesięcy od tego dnia.

2. Jeżeli uprawniony do otrzymania odszkodowania odmawia jego przyjęcia albo jeżeli wypłata odszkodowania uprawnionemu natrafia na inne przeszkody, kwotę przypadającą do wypłaty składa się do depozytu sądowego.

§ 68. 1. Wszczęcie postępowania wywłaszczeniowego następuje na wniosek organu nadrzędnego właściwego dla ubiegającego się o wywłaszczenie patentu, zgłoszony do Urzędu Patentowego:

2. We wniosku należy wskazać:

- 1) numer patentu,
- 2) ubiegającego się o wywłaszczenie,
- 3) uprawnionego z patentu i miejsce jego zamieszkania (siedzibę),

- 4) uzasadnienie konieczności wyłączenia patentu dla realizacji celów określonych w art. 70 ust. 1,
- 5) dotychczasowy sposób stosowania wynalazku,
- 6) osoby korzystające z wynalazku na podstawie licencji, sublicencji lub art. 41, 65 i 69 oraz miejsce ich zamieszkania (siedzibę),
- 7) wyniki starań o dobrowolne przeniesienie patentu,
- 8) środki na zapłacenie odszkodowania, którymi rozporządza ubiegający się o wyłączenie patentu,
- 9) przybliżoną wysokość odszkodowania z podaniem uzasadnienia oraz wskazaniem jednostki gospodarki społecznej właściwej do dokładnego obliczenia wysokości należnego odszkodowania.

§ 69. 1. Urząd Patentowy rozpatruje wniosek o wyłączenie patentu w trybie postępowania spornego.

2. Urząd Patentowy zawiadamia o wszczęciu postępowania wyłączeniowego uprawnionego z patentu, wnioskodawcę i osoby wymienione w § 68 ust. 2 pkt 6 oraz ogłasza obwieszczenie o wszczęciu postępowania w lokalu Urzędu Patentowego i w „Wiadomościach Urzędu Patentowego”. Ponadto dokonuje o tym wpisu do rejestru patentowego.

3. Zawiadomienie i obwieszczenie powinny zawierać oznaczenie:

- 1) numeru patentu, którego dotyczy postępowanie wyłączeniowe,
- 2) uprawnionego z patentu,
- 3) ubiegającego się o wyłączenie,
- 4) termin rozprawy z pouczeniem o prawie zgłaszania wniosków i uwag przed rozprawą lub w toku rozprawy.

4. Umowy licencyjne lub umowy sublicencyjne zawarte po dokonaniu w rejestrze patentowym wpisu o wszczęciu postępowania wyłączeniowego są nieważne.

5. Zbyte patentu po wszczęciu postępowania wyłączeniowego nie ma wpływu na to postępowanie.

6. Jednostka gospodarki społecznej wskazana we wniosku (§ 68 ust. 2 pkt 9) na wezwanie Urzędu Patentowego jest obowiązana do dokonania obliczeń w sprawie odszkodowania w terminie wskazanym przez ten Urząd.

§ 70. 1. Decyzję o wyłączeniu patentu wydaje się na podstawie oceny całokształtu okoliczności sprawy, a w szczególności po ustaleniu, że objęty wnioskiem patent jest niezbędny dla realizacji celów określonych w art. 70 ust. 1 oraz że ubiegający się o wyłączenie rozporządza środkami na zapłacenie odszkodowania.

2. Decyzja o wyłączeniu patentu powinna w szczególności zawierać:

- 1) oznaczenie patentu podlegającego wyłączeniu, a w wypadku określonym w art. 70 ust. 3 również patentu dodatkowego, oraz ustalenie zakresu, w jakim zostało orzeczone wyłączenie,
- 2) wskazanie wnioskodawcy oraz ubiegającego się o wyłączenie,
- 3) wskazanie praw osób, które nabyły licencję lub sublicencję oraz innych praw podlegających wyłączeniu zgodnie z § 64 ust. 4,
- 4) ustalenie uprawnień wyłączonego i innych osób w wypadku określonym w § 65,

5) ustalenie wysokości odszkodowania,

6) szczegółowe uzasadnienie prawne i faktyczne.

3. Jeżeli decyzja o wyłączeniu obejmuje prawa osób, które nabyły licencję lub sublicencję, a prawa te zostały ujawnione w rejestrze patentowym, w decyzji zamieszcza się postanowienie, że wypłata odszkodowania dotychczasowemu uprawnionemu z patentu nastąpi wówczas, gdy wykaże on, że osoby, które nabyły licencję lub sublicencję, wyraziły na to zgodę i że w braku zgody odszkodowanie zostanie złożone do depozytu sądowego.

§ 71. Przepisy § 64—70 stosuje się odpowiednio w razie ustalania wysokości i wypłaty odszkodowań uprawnionym do patentu na wynalazek tajny (art. 60).

§ 72. Przepisy § 63—71 dotyczące wyłączenia patentu stosuje się odpowiednio do wyłączenia prawa ochronnego na wzor użytkowy.

DZIAŁ VI

Oplaty związane z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych.

§ 73. 1. W związku z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych pobierane są opłaty jednorazowe oraz opłaty okresowe.

2. Od opłat okresowych związanych z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych wolne są państwowe jednostki organizacyjne, w których zgodnie z ich zasadami gospodarki finansowej dochody z wynalazczości stanowiłyby dochody budżetu.

3. W uzasadnionych wypadkach, na wniosek właściwego organu nadrzędnego, Prezes Urzędu Patentowego może zwolnić jednostkę gospodarki społecznej nie będącą państwową jednostką organizacyjną określoną w ust. 2 z obowiązku uiszczania opłat okresowych.

4. Tabela opłat związanych z ochroną wynalazków i wzorów użytkowych stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 74. 1. Opłaty jednorazowe za zgłoszenia, wnioski, odwołania i zażalenia powinny być uiszczane z góry.

2. Jeżeli w wyniku wniesionego odwołania lub zażalenia decyzja lub postanowienie zostało uchylone, uiszczona za odwołanie lub zażalenie opłata podlega zwrotowi.

§ 75. 1. Pierwsza opłata okresowa za pierwszy i ewentualnie dalsze przypadające okresy ochrony wynalazku lub wzoru użytkowego płatna jest w ciągu trzech miesięcy od daty doręczenia pisma Urzędu Patentowego, wzywającego do uiszczania tej opłaty.

2. Opłaty za dalsze okresy ochrony są płatne z góry, nie później niż w dniu, w którym upływa poprzedni okres ochrony.

3. Opłaty okresowe można uiszczać również w ciągu sześciu miesięcy po upływie terminu płatności, z tym że opłaty te ulegają zwiększeniu o 5% w razie uiszczania tej opłaty w pierwszym miesiącu po upływie terminu; 10% — w drugim miesiącu; 15% — w trzecim miesiącu; 20% — w czwartym miesiącu; 25% — w piątym miesiącu i 30% — w szóstym miesiącu. Przepisu tego nie stosuje się do opłat określonych w ust. 1.

4. Opłaty okresowe mogą być uiszczane również w ciągu jednego roku przed terminem płatności. Opłaty

te podlegają zwrotowi, jeżeli przed terminem ich płatności patent lub prawo ochronne zostanie unieważnione lub wygasnie. Opłaty za okresy ubiegłe i za okres bieżący nie podlegają zwrotowi.

5. W razie udzielenia patentu dodatkowego lub dodatkowego prawa ochronnego pobiera się za ochronę wynalazku lub wzoru użytkowego, stanowiącego przedmiot tego patentu lub prawa ochronnego, opłatę zryczałtowaną. Jeżeli patent dodatkowy lub dodatkowe prawo ochronne stanie się patentem lub prawem ochronnym samoistnym, za ochronę tego wynalazku lub wzoru użytkowego pobiera się opłaty okresowe, poczynając od następnego okresu po ustaniu patentu głównego lub głównego prawa ochronnego w wysokości, jaka przypadłaby za ten następny i dalsze okresy ochrony wynalazku będącego przedmiotem patentu głównego, lub wzoru użytkowego, stanowiącego przedmiot głównego prawa ochronnego.

6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do opłaty zryczałtowanej za ochronę wynalazku, stanowiącego przedmiot patentu dodatkowego, oraz do opłaty zryczałtowanej za ochronę wzoru użytkowego, stanowiącego przedmiot dodatkowego prawa ochronnego.

7. Jeżeli osoba, na której rzecz udzielono patentu lub prawa ochronnego, nie mogła bez swojej winy zachować terminu do uiszczenia opłaty okresowej lub opłaty zryczałtowanej za ochronę wynalazku lub wzoru użytkowego, może ona złożyć w Urzędzie Patentowym umotywowany wniosek o przywrócenie terminu. Jednocześnie ze złożeniem takiego wniosku osoba zainteresowana powinna uiszczyć zaległą opłatę zwiększoną o 30%.

8. Wniosek o przywrócenie terminu może być złożony w ciągu jednego miesiąca od dnia ustania przyczyny niezachowania terminu płatności, nie później jednak niż w ciągu roku od dnia, w którym ten termin upłynął.

§ 76. 1. Zgłoszenia, wnioski, odwołania i zażalenia, z wyjątkiem wniosku o wpis do rejestru zmiany dotyczącej uprawnionego z patentu lub z prawa ochronnego albo dotyczącej patentu lub prawa ochronnego, mogą

być na wniosek wnoszącego zwolnione przez Urząd Patentowy w całości lub w części od opłaty jednorazowej, jeżeli wnoszącym jest osoba, która wykaże, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Jeżeli wnoszącym jest twórca pracowniczego projektu wynalazczego, podstawą do zwolnienia w całości lub w części od opłat może być uzasadniony wniosek właściwego zakładowego lub międzyzakładowego klubu techniki i racjonalizacji.

2. Na wniosek uprawnionego z patentu lub prawa ochronnego, nie będącego jednostką gospodarki społecznej, Urząd Patentowy może z zachowaniem warunków określonych w ust. 1 zdanie pierwsze zwolnić go w całości lub w części od opłat okresowych lub od opłat zryczałtowanych za ochronę wynalazku lub wzoru użytkowego.

3. Z zachowaniem warunków określonych w ust. 1 i 2 Urząd Patentowy może do sześciu miesięcy odroczyć termin do uiszczenia opłaty okresowej lub opłaty zryczałtowanej za ochronę wynalazku lub wzoru użytkowego.

4. Urząd Patentowy może również na wniosek uprawnionego z patentu lub prawa ochronnego zwolnić go częściowo lub całkowicie z odroczonej opłaty wymienionych w ust. 3, jeżeli patent lub prawo ochronne wygasnie po upływie pierwszego lub drugiego okresu ochrony wynalazku lub wzoru użytkowego z powodu nieuiszczenia opłaty za drugi lub trzeci okres ochrony wynalazku lub wzoru użytkowego.

5. W sprawach określonych w ust. 1—4 Urząd Patentowy wydaje postanowienia. Na postanowienia to służy zażalenie.

§ 77. 1. Opłaty przewidziane w rozporządzeniu uiszcza się gotówką w oddziale Narodowego Banku Polskiego albo przekazem pocztowym lub przelewem w Narodowym Banku Polskim na rachunek Urzędu Patentowego.

2. Opłaty dotyczące różnych spraw uiszcza się oddzielnie.

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 1972 r.

TABELA WYSOKOŚCI WYNAGRODZEŃ ZA PRACOWNICZE PROJEKTY WYNALAZCZE

Efekty ekonomiczne w złotych	Wynagrodzenie			
	za wynalazek i wzór użytkowy		za projekt racjonalizatorski	
	od efektów	ale nie mniej niż	od efektów	ale nie mniej niż
1	2	3	4	5
do 50.000	24%	za wynalazek 5.000 zł za wzór użytkowy 3.000 zł	12%	1.000 zł
50.001—100.000	18%	12.000 zł	połowa kwoty ustalonej tak jak za wynalazek i wzór użytkowy	
100.001—250.000	14%	18.000 zł		
250.001—500.000	11%	35.000 zł		
500.001—1.000.000	8%	55.000 zł		
1.000.001—2.500.000	6%	80.000 zł		
2.500.001—5.000.000	5%	150.000 zł		
5.000.001—10.000.000	4%	250.000 zł		
ponad 10.000.000	3%	400.000 zł		

Załącznik nr 2 do rozporządzenia
Rady Ministrów z dnia 11 grudnia
1972 r.

TABELA OPŁAT ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ WYNAŁAZKÓW I WZORÓW UŻYTKOWYCH

	Wysokość opłat		Wysokość opłat
I. Opłaty jednorazowe.		II. Opłaty okresowe.	
1. Od zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego	1.000 zł	1. Za pierwszy okres ochrony wynalazku obejmujący 1, 2, 3, 4 i 5 rok ochrony	13.000 zł
2. Od każdej następnej rozpoczętej strony opisu wynalazku lub wzoru użytkowego wraz z zastrzeżeniami patentowymi lub ochronnymi oraz rysunkami ponad 10 stron obowiązującego formatu	100 zł	2. Za drugi okres ochrony wynalazku obejmujący 6, 7 i 8 rok ochrony	13.000 zł
3. Od każdego zastrzeżenia pierwszeństwa	200 zł	3. Za trzeci okres ochrony wynalazku obejmujący 9 rok ochrony	5.000 zł
4. Od wniosku o przeprowadzenie pełnego badania zgłoszonego wynalazku lub wzoru użytkowego	2.000 zł	4. Za czwarty okres ochrony wynalazku obejmujący 10 rok ochrony	5.500 zł
5. Za zastępcze sporządzenie przez Urząd Patentowy skrótu opisu	600 zł	5. Za piąty okres ochrony wynalazku obejmujący 11 rok ochrony	6.000 zł
6. Od wniosku o wydanie przez Urząd Patentowy decyzji w postępowaniu spornym	300 zł	6. Za szósty okres ochrony wynalazku obejmujący 12 rok ochrony	6.500 zł
7. Od odwołania od decyzji Urzędu Patentowego wydanej w postępowaniu:		7. Za siódmy okres ochrony wynalazku obejmujący 13 rok ochrony	7.000 zł
a) administracyjnym	500 zł	8. Za ósmy okres ochrony wynalazku obejmujący 14 rok ochrony	7.500 zł
b) spornym	800 zł	9. Za dziewiąty okres ochrony wynalazku obejmujący 15 rok ochrony	8.000 zł
8. Od zażalenia na postanowienie Urzędu Patentowego wydane w postępowaniu:		10. Za udzielenie patentu dodatkowego	5.000 zł
a) administracyjnym	300 zł	11. Za pierwszy okres ochrony wzoru użytkowego obejmujący 1, 2, 3, 4 i 5 rok ochrony	5.000 zł
b) spornym	500 zł	12. Za drugi okres ochrony wzoru użytkowego obejmujący 6, 7 i 8 rok ochrony	5.500 zł
9. Za publikację opisu patentowego lub opisu ochronnego wzoru użytkowego	300 zł	13. Za trzeci okres ochrony wzoru użytkowego obejmujący 9 i 10 rok ochrony	6.000 zł
10. Od wniosku o wpis do rejestru zmiany dotyczącej uprawnionego z patentu lub z prawa ochronnego albo dotyczącej patentu lub prawa ochronnego	400 zł	14. Za udzielenie dodatkowego prawa ochronnego	3.000 zł
11. Od wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty okresowej	200 zł		
12. Za zaświadczenie lub wyciąg o istnieniu określonego wpisu w rejestrze	100 zł		
13. Za wydanie dowodu pierwszeństwa	100 zł		
14. Za odpis z rejestru	200 zł		